

Bahagi 101.

101
792

A PROSTITUTIÓ KÉRDÉSE BUDAPESTEN.

NYILT SZÓZAT A FŐVÁROS FÉRFI- ÉS NŐLAKÓSAIHOZ

IRTA

WEISZ D.

FŐVÁROSI TÖRVÉNYHATÓSÁGI KÉPVISELŐ S A VI. KER. ESZÜDTJE.

8.

*Jelen röpirat tiszta jövedelme egy a bukott nők számára
emelendő intézet javára fordittatik.*

BUDAPEST.

NYOMATOTT BURIAN MÓR.

1878.

A PROSTITUTIÓ KÉRDÉSE

BUDAPESTEN.

NYILT SZÓVAT A FŐVÁROS FERRE ÉS WOLKOSMÁS

DEBALLAGÉZA.

És a fővárosi tanács által megkezdett vizsgálata

BUDAPEST

Ha én, az egyszerű polgár, egy a „prostitutió kérdéséről“ szóló röpirattal lépek a nyilvánosság elé, azt nem azért teszem, mintha valami radikális óvszer feltalálásának érdemét igényleném. A prostitutió kérdése a világ minden nemzetének legnagyobb gondolkozóit és intézőit évek óta foglalkoztatja a nélkül, hogy a kérdést közmelegnyugtatóra tudták volna megoldani. Az én fellépésem azért történik, mert a prostitutió Budapesten óriási mérvet ölt, s fővárosunkban a fiatalságot teljes demoralizációval és a magyar lakosságot valódi megtizedetással fenyegeti. A ki tehát e röpiratban többet keres, mint a menyinyit tárgyunkról mindenkinek tudnia kell, — a pikáns leleplezések kedvelője csalódní fog. Ha azonban a fővárosi közigazgatásban avatottak e sorokat becses figyelmükre méltatják, — ha minden családapa hallgatni fog felhívásomra és elolvassa ez iratot, — ha mindazok, kik hazánkat szeretik s nemzetünk megerősödését óhajtják, terjesztik saját körükben az eszméket, melyeket e lapokon fejtegetek s ezek megvalósulását szorgalmazni fogják, — úgy célomat elértem.

Az utóbbi tíz év alatt igen sok történt fővárosunk emelésére. Hol nemrég pusztá tarlók voltak most pompás paloták emelkednek; az állam s a polgárság vetélykedtek egymással monumentális épületek emelésében. Színházak, több rendbeli tanintézetek alapítottak; iskoláink, melyek az állami és fővárosi közigazgatásnak évenként százezerekbe kerülnek, bátran egy sorba helyezhetők a legműveltebb európai államok iskoláival. De mit használ mindez, ha egy mérgező féreg a népet tizedeli s iszonyu betegségeket idézve elő lassú, de biztos sülyedést van maga után?

Mit használnak iskoláink, mit a képző intézetek, melyek célja volna az ifjúságból derék, szorgalmas és tanult munkásokat nevelni, — ha ez ifjúság — alig lépve

át az iskola küszöbét — utcaszerte a bűnnel találkozik s látja, hogy legnépesebb közhelyeinken a kendőzött bűn, munka és szorgalom nélkül diadalra jut? Az aféle rosz példák, minőket Budapesten az ifjuság naponként tapasztalhat, meglazítják gyermekeinkben az erkölcsi érzést, előbb közönyösekké lesznek az ily üzelmekre, később pedig kedvüket is lelik bennük. Ha aztán hallanunk kell, hogy nem csupán a szegényebb, munkás-osztály leányai dobják magukat a prostitutió karjai közé, akkor ezért — valljuk meg őszintén — egyedül a hatóságokat kell okolnunk, mert e pontnál megfoghatlan mulasztásokat tapasztalunk részükről, kik a prostitutió dolgában mindent elnéznek s elengednek.

Ha a hatóságok szilárd akarattal bírnanak e baj kiirtására, — ha az örömleányoknak tartózkodási helyül a meszszibb fekvő s kevésbé népes utcák házait jelölné ki, mint ez Európa többi fővárosaiban dívik, míg nálunk a bordélyok a főutcákat éktelenítik, — ha a kéjleányok valahára szigoru rendőri felügyelet alá helyeztetnének, a hogy minden más fővárosban vannak, — akkor a mi fővárosunk nem lenne többé Európa legegészségtelenebb városainak egyike s a halandóság, mely most túlszárnyalja a születési esetek számát, nem ragadna magával annyi áldozatot.

Jelen sorok feladata, hogy ezt megbeszéljük. S ha sikerül nekem szabatos és alapos előadással a szomorú tényálladékot felderíteni s rámutatni a sebekre, melyek társadalmunk testét marják, — ha sikerül meggyőzőnm polgártársaimat, kiknek a közjó ép úgy szívéükön fekszik, mint nekem, hogy e szörnyü állapot tarthatatlan, — s ha végre sikerülni fog bár csak egyetlen eszmét is adnom a főváros férfainak és nemes lelkü hölgyeinek, mely eszme a korrumpáló bűnnek korlátokat szab s a gyilkoló méreg irtó hatását csak némileg is csökkenti, — akkor fáradságomért dúsán meg leszek jutalmazva.

1877. év február 7-én interpellációt intéztem a főváros törvényhatóságának közgyűlésén a polgármesterhez a nálunk mind jobban terjedő prostitutió tárgyában, mely így hangzik:

„Van-e tudomása a polgármester urnak arról, hogy számos fővárosi polgár kérvényeket adott be a főkapitányi hivatalhoz, szorgalmazván azokban az egyre szaporodó bordélyházak s örömlányok számának csökkentését.

Ismeri-e a polgármester a prostitutióról szóló 1867. évi törvénycikket, mely e dologban a törvényhatóság s a főkapitányi hivatal ügykörét szabályozza? Ha igen, — vajjon tudja-e, hogy a bordélyházak tartására szóló újabb engedélyek s a prostituált személyek számára szóló türelmi bárcák kiosztásánál nem jártak el szigorúan az idézett törvény értelmében az illető hatósági közegek?”

Ezen minden oldalról helyeslőleg fogadott interpellációra a polgármester azt válaszolta, hogy igenis van tudomása a kérvényekről, melyeket fővárosi polgárok e tárgyban beadtak, — érzi maga részéről sürgető szükségét annak, hogy a prostitutió Budapesten szabályoztassék, — ismeri az idézett 1867. évi törvénycikk határozatait, — de mindeddig ezek végrehajtása nem járt kedvező eredménnyel, noha ő több ízben értekezett ez iránt a főkapitánynyal; azonban sürgetni fogja az ügyet s annak idején jelentést tesz a főváros közgyűlésének.

Azóta több mult el egy évnél a nélkül, hogy fővárosunk e rákfeneként tova harapodzó betegségének gyógyítása tárgyában valami történt volna. Nincs hét, hogy fővárosunk főutcáinak egyikén vagy másikán ily szégyen-hajlékot ne nyitnának a bűnnek, s a kerítőnök aljas üzelmei, melyekkel a járókelőknek hangosan feldicsérik „növendékeik“ bájait; az örömlányok s szeretőik tivornyalármája és az éji civakodások, verekedések, melyek gyakran a szomszédban lakó tisztességes emberek nyugalmát zavarják, — alkalmasint azokhoz a szükséges nyavalyákhoz tartoznak Budapesten, minő pl. télen a hó-miseria, — tavasszal meg az árviz.

Fiatal emberek, kik csak alig lépték át a kamasz-éveket, csapatostul keresik fel Venus csarnokait, s a helyett, hogy keserves munkával szerzett heti keresményt a család nyomorának enyhítésére fordítanák, pár óra alatt egész fiatal, alig kifejlődött leányok karjai közt tékozzolják el. Az ipar és kereskedelem pang, — csak ez a gyalázatos üzlet virágzik, ezek a bűntanyák telvék a zsufozásig. Kávéházak, melyek egész éjjel nyitva állnak, lebujok, hol táncolni lehet, mindig bőven látnak vendégeket, mert a női közönség e helyeken kizárólag prostituáltakból áll. Estenkint a váci utcán, kerepesi úton, váci boulevardon, sugárúton, szóval oly közhelyeken, hol a járda aszfaltozva van, minden lépten nyomon prostituáltakkal találkozunk: az örömeányok itt szabadon üzik aljas mesterségüket s a rendőrség biz nem háborgatja a dolgok folyását. Nincs nyilvános hely Budapesten, hol a prostitutióknak képét ne látnók; itt egy nyilvános bordély, ott magánszemélyek aljas magánvállalata, kik a türelmi bárcával kezükben, vagy — hála legyen búzgó rendőrségünknek — gyakran e nélkül is a prostituáltot, mint szabad iparágat szabadon üzik. Ilyen az ipar szabadság nálunk a prostitutiónál hatalmasan virit. Csakis így érthető aztán, hogy a VI. és VII. kerületekben magukban több a bordély (a nem hivatalos „intézetekről“ nem is szólok) mint a menyinyinek az 1867. évi törvény szerint a főváros egész területén lenni szabad.

Az 1867. évi törvénycikk értelmében a fővárosi tanács, egyetértve a rendőrfőnökkel, elhatározta, hogy a főváros területén az engedély csak 40 bordélyháznak adható meg s csakis bizonyos feltételek mellett. Ha pedig a lakosok, vagy az érkezett idegenek számának növekedése a bordélyok szaporítását tenné szükségessé, ez csak a tanács és a rendőrfőnök közmegegyezése alapján határozható el. Kimondatott továbbá, hogy orvosrendőri szempontból az ellenőrzés könnyítése végett az engedélyezett bordélyokban hat-hat örömeánynál kevesebb nem tartható. Minden örömeány tartozik magánál egy könyvecskét tartani. Azon szabad személyek pedig, kik az üzletet a maguk zsebére viszik, a főkapitányságtól türelmi bárcát kapnak. E könyvecskék és bárcák segítségével ellenőrizhetik a kerületi orvosok a prostituáltakat s megóvhatják őket holmi ragályos nyavalják kifejlődéstől.

Teljesen meg vagyok róla győződve, hogy e törvényt soha sem vették figyelembe. A statisztikai adatok szerint 1874-ben Budapesten 57 ily rossz hírű ház volt, tehát 18-al több, mint a mennyit a törvény megenged. Mióta a rendőrséget kivették a fővárosi közigazgatás kezeiből s átadták az államnak, senki se tud bizonyosat a bordélyok létszámáról, kivéve tán némely hivatalnokot, kiknek mellékjövédelmet ép e házak szolgálnak, — legalább a rendőrség könyvei a közigazgatás ez ágában oly hézagosan vezetnek, hogy belőlük a statisztikai hivatal 1874. év óta nem volt képes kimutatásokat összeállítani. A bordélyházakban lakó örömlányok száma is korlátlan; vannak „intézetek“, melyekben hat vagy ennél is több kisleány lakik, míg a legtöbb bordélyházban a bennlakók száma 2—3.

Ha valaki fáradságot vesz magának, s összeszámlálja a fővárosi bordélyokat, arra az eredményre jut, hogy Budapest a hétszerte több lakóssal bíró Páris után következik a sorban, — már pedig Páris székvárosa a fajtalanságnak. Azon városok közt, melyek lakóinak száma 300.000-re rúg, Budapest első helyet foglal el, háttérbe szorítva a rossz hírű Hamburgot, hol az idegenek nagy forgalma az eféle intézeteket szükségessé teszi; Hamburgban a bordélyházak a város mészsze kívül fekvő utcáiban vannak s számuk csekélyebb, mint Budapesten.

Hogy olvasóimnak fogalmuk legyen róla, mily nagy mértékben terjedvék el a magyar fővárosban a bordélyházak, csak annyit emelek ki, hogy a polgármester interpelláció folytán utasítá a kerületi előljárókat, jelölnek meg egyenkint ama házakat, melyek népes utcákon foglalnak helyet, — iskolák, nyilvános intézetek stb. vannak közelükben s így a legtöbb botrányt idézik elő. A ker. előljárók ez utasításra az előttem fekvő hivatalos adatok szerint összesen 147 ily büntészek eltávolítását kérték, — és pedig:

az I. ker.	8 engedélyezett	12, melyeknek nem volt enged.
a II. „	5	2
a III. „	2	1
a IV. „	4	17
az V. „	—	23
a VI. „	5	12
a VII. „	8	12
a VIII. „	8	24
a IX. „	3	1

Megjegyzem, hogy e számokba nincsenek betudva a főutcáinkon napról napra szaporodó éji helyiségek, kávéházak, tánctermekek.

Magától értetődik, hogy az elősoroltakból ezideig egyetlen helyiséget sem zártak be; ellenkezőleg a bordélyok száma azóta jelentékenyen szaporodott, — mint ezt a kezeimnél levő adatokból be is bizonyíthatom. A rendőri hivatalnokok, kiknek feladatuk volna felügyelni a prostitutióra, e téren a rendőri eljárásnak nagyon elnézőek, nagyon engedékenyek; azért szaporodnak törvény ellenére a hirhedt házak. Kinek anynyi alkalma van a rendőri közeggekkel érintkezni, mint nekem, tudni fogja, hogy oly silány fizetésből, mint minővel ezek bírnak, nem lehet oly háztartást és életet folytatni, mint a minőt ezeknél tapasztalhatni. Eljárásukat pedig ki sem ellenőrzi, minden tettükből oly kirívó a birvagy, a haszonlesés, hogy bordélyokat nyitni kívánó individuumok szerfelett könnyen bánnak el velük. Csak ne tudja a jobb kéz, hogy mit művel a bal, — a többi aztán magától megy. A szegény biztosok szintűgy gondoskodnak magukról. S a szegény poroszló szívesen megiszik egy pohár grogot, pálinkát vagy bort ingyenszámban, mert sovány zsoldjából nem igen telik; szívesebben elfogad 10—15 kr. borraivalót, mintsem hogy egy kéjhölgyet bekísérjen. Ez körülbelül világos. Valamint világos az is, hogy ily körülmények közt minden bordélyban vagy kártyabartlangban az üzletnek virágzania kell; én legalább soha se halottam, hogy valami ilyes üzletnek „gründolója“ csődöt mondott volna. Kik bordélyt alapítanak, azok többnyire kiélt, magukat lejárt emberek, kik semmiféle munkára nem alkalmasak s tán soha sem voltak képesek tisztességes kenyérkeresetre. Pár kétes jellemű alak, pár uzsorás társaságába szegődik a kerítő s aztán egy éji kávéházat, egy bordélyt nyit, vagy pedig nagy lakást bérel valami házban, hozat belé pár türelmi bárcával bíró „hölgyet“ s ezek szolgálatára néhány szabad személyt. Az ellenőrzéssel megbízott tisztviselők — vagy mert egészen a kerítő zsebében vannak, vagy egyéb okoknál fogva — az új intézet felállítását nem akadályozzák, ellene nem demonstrálnak s a „gründoló“ sikert arat.

Az éji kávéházakat, tánctermekeket aztán a kéjleányok tömegesen látogatják, akár van türelmi bárcájuk, akár nincs. Hamis játékosok, csavargók, piperkőcök (meganynyi védői a kéjhölgyeknek) s egyéb kétes alakok

képezik ott az első férfiközönséget, a gyalázatos képkeretét. Tanulók, kik a helyett, hogy könyveik mellett ülnének, csavarogni járnak, — kereskedők, könyvvivők, segédek, munkások stb. kik családi kört, vagy más tisztességes társaságot már meguntak, előbb-utóbb áldozatul esnek a büntenyák harpiainak. Ha a hamis játékosok körmei közül kiszabadult, a kéjleányokéba kerül s valóban szerencsésnek mondható, kibén anynyi akaratérő van, hogy elmeneküljön még ideje korán az ily társaságból s elkerülje a balkövetkezményeket.

Mint ellenőrzi a rendőrség a helyiségeket, — nem tudom. Olykor napján megfordul ugyan ott egy-egy biztos, ki aztán békésen megül a maga pohara mellett s nem bánt senkit, — mig körülötte a tomboló és veszekedő vendégség lármája az egész szomszédságot felzavarja éji nyugalmából. De hogy a törvény embere voltaképp mit keresett ott az asztal mellett, azt senki se tudja. Ha bordélyüzleteket is úgy ellenőrzi, mint a kártja barlangokat, akkor a „gründolók“ nyugodtan maradhatnak tovább, nem görbül meghajszáluk se, a polgári közönség pedig szépen megfizeti adóban az eljárási költségeket.

Bordélyház nyitására jobb mód: sok pénz kívánatik. Egy első rendű bordély alapítójának a nagy házbéren kívül regálét, luxusadót s egyéb üzleti s nem üzleti kiadásokat kell fedeznie. Másodrendű intézet „gründolója“ nem így tesz. Bort és sert méret ugyan a háza előtt, sőt kártyázokat is fogad hajlékába, de a közadókról, melyek korcsmárosaink s kávécsinaink helyzetét nyomottá teszik, nincs semmi tudomásuk, nem is akarnak róluk hallani.

Ha véletlenül egy biztos, vagy a törvény másféle embere jön az „üzletbe“, megkapja mindig a maga pohárborát s a dolog azzal véget ér. Megesik, hogy a kávéházakat kevesen látogatják, de üres bordélyházakról még nem hallottam, valamint azt se, hogy a bordélyt — kivált a népesebb utcákon — részvéthiány miatt be kellett volna csukni. Ellenkezőleg: ha valamely utcában egy ily Venus-templom megnyílik, a többiek gombamódra nőnek ki a földből utána, vannak házak, melyeket a fővárosi közmunkatanács sajátított ki — s most Venus diadalát ünnepli.

Az ember azt hinné, hogy egy erkölcsös, tisztességes házi úr nem adhatja oda házát senkinek, hogy benne a fajtalanság számára tanyát készítsen. A kapu előtt éjjel nappal őrt álló kéri-tóné, az ablakokból az utcára kacérkodó örömléányok, kik a járókellőkre rázörgetik az ablaküveget,

— mindez nincs mindenkinek izlése szerint. Az a kilátás se valami nagyon kecsesghető, hogy efféle rossz hírű házba tisztességes lakófél természetesen nem igen költözködik. A bordélyüzletek után azért roppant nagy házbért fizetnek a „gründolók“, csakhogy eloszlassák a háziuraknak erkölcsi aggodalmait és kielégítsék anyagi igényeit. De vajjon kik azok a házi urak, kik a város legnépesebb helyein álló házaikban ezt az erkölestelenséget jó pénzért eltűnik? Terünk nem engedi, hogy valamenynyit megnevezzük, bár tehetnök. A tagadhatlanul élénk forgalma sugárút a Neptum-fürdő s a 18—21. számú házak — főbordélya — a főv. közmunkák tanácsáé. A két szerezsen-utcának minden boltjában a prostitutió települt meg. Azok közül csak a 21. 31. 33. 35. és 42. számukat említem fel, melyek tulajdonosa ismét a — főv. közmunkák tanácsa. A Révay-utcában 2-ik szám alatt levő üzlet, s ha tovább kutatjuk a dolgot, igen sok hasonló üzlet mind a — főv. közmunkák tanácsáé. Mintha e testület a főváros legvérszteljesebb bünfészke volna. Nem állítom, hogy fővárosi közigazgatásunk tiszteletre méltó hatósága azon utasítást adja alantas hivatalnokainak, hogy e házakat kerítőnéknek és bordélyoknak adják bérbe; de az minden esetre szégyen marad a fővárosra s a hatóságra, hogy az adófizető polgárok pénzén (mert a kisajátított házak ily közpénzeken vásároltattak) ily templomokat emel a kulturának, így emeli a közerkölcsiséget s a főváros szépítésének érdekeit így mozdítja elő. Ha egy házi úr, kit a nagy adók s illetékek már-már tönkre tettek, hogy magán könnyítsen, magas házbér mellett befogad házába ily üzletet, — ez még megbocsátható; de, ha így egy városi hatóság cselekszik, akkor valóban megérdemli, hogy eljárása a nyilvánosság előtt ostoroztassék. De aztán ne is beszéljen ez a „hatóság“ a fővárosi közerkölcsiségről, mert önmagát veri arcul.

Hogy e bünfészkektől, e mocskos tanyáktól nehéz dolog a várost megtisztítani s nagy erőfeszítés, szilárd akarat egyetértés kell hozzá, bizonyítja a következő eset: 1876. évi október 12-én elhatározá a tanács, hogy a főv. középitési bizottság javaslata alapján a két szerezsen-utcában levő 31., 33. és 35. számú hírű házakat kiürítetteti a legközelebbi évnegyedben, minthogy ama házak különben is nem életbiztosak.

E határozat kiadatott a VI. ker. előljárásnak, mint ez ügyben legilletékesebb közigazgatási közegnek,

végrehajtás céljából. Az előljároság értesíté a közmunkák tanácsát, mint ama házak igazgatóját s a házakban lakó feleknek azonnal felmondott. Első pillanatra a bérlők úgy, mint a bérbeadó a bámulattól mereven nézték a felmondó iratot, — mert ilyenmi nem fordult elő egyhamar, leszámítva tán a Petőfi-utcában (imént kék kakas-utca) történt erélyes lakásürítési hajrá-t. De a felek csakhamar felocsudtak ijedtségükből, neki bátorkodtak, s jobb kezükkel — mely mem tudja, hogy a bal kéz mit művel — keresztül vitték, hogy a házak felülvizsgálására egy másik bizottság küldessék ki. A bizottságban fővárosi képviselőnek egy oly tagja is volt, ki egyszersmind tagja a közmunkák tanácsának és a fővárosi építész bizottmány-nak is tagja, s az első kiküldetés alkalmával a lebontásra adta szavazatát, míg a másik kiküldetéskor a házak további lakhatására mellett nyilatkozott. A bizottság összeült tanakodni s tisztult fejvel hozott határozatot

A viláért se jutott volna a bizottságnak eszébe kiüríteni a házakat, melyek az erkölcsnek s a közegészségnek oly pontos szolgálatokat tesznek; ellenkezőleg, az előbbi bizottsági határozatot is megváltoztató, a kimondott „lakáskiürítést“ felfüggeszté. A közmunkák tanácsa — mind bérbeadó 31./1877. sz. a. újból megkereste a tanácsot, hogy a szerecsen-utcában a megjelelt házak az előbbi állapotban tovább is megmaradjanak. A tanács ez újabb megkeresvést kiadta véleményadás végett a VI. ker. előljároságának, mely a kérelmet elutasítani javasolta, indokokul a már egyszer előadattakul hozván fel. De a dolog csak nem használt. Az előljároság 582. sz. alatt egy ukázt kapott, melyben figyelmeztetik, hogy szeszélyeit ne éreztesse a közmunkák tanácsával. mert ez úgy se fogja magát az előljároságnak alávetni. A házakat aztán nem is üríték ki többé s a dolog végleg abba maradt. Van-e a prostitutióknak még több oly védszelleme, milyen a ker. előljároság 2706. és 2816. számú rendeleteinek végrehajtását megakadályozta, — nem kutatom. A védszelleme a két szerecsen-utcában jól játszáknak szerepeiket.

Van egy harmadik fajta a boldély-üzlet vállalkozójának, mely nem nyit éji kávéházat, a magas házbért, nagy adókat s a többi kiadásokat se bírja fizetni, szabadalmazott papnőit Venusnak szintén nem tudja eltartani. Egy szegény „Striczi“ csak a boldogtalan, ki már meguntta, hogy a kéjhölgyek védelmében ütlegeket oszszon s kapjon: érzi, hogy ő jobbnak született. D. úr, kit a rend-

őri hatóság a prostitutió-ügy legfőbb vezetésével bizott meg, állit ugyan ki türelmi bárcát teljes készséggel a „Striczi“ védenccé számára, de ez a védenc már rég túl van ama boldog időkön, mikor az imádók seregestül tódultak hozzá: a bujaság ördöge elcsufítá az egykor szép arcvonásokat s déli természet: a tivornyák a hajdan bájos bachancsnóból egy ocsmány vénasszonyt formáltak. De azért mint kerítőt még miadig használhatni az agghölgyet. Annyi költséget, mennyi egy vagy több szobából álló lakás berendezésére szükséges, előteremt a Striczi e föld alul is, — szerződhet azon kívül egy szakácsnét, egy öltöztetőnőt, egy bonnet, egy társalkodónőt s néhány nőcselédet, — s az üzlet kész. Helylyel közzel úgy lép fel vele, mintha az örömlányok varrónők, tisztogatónők stb. volnának, — legtöbb esetben a gazda ezt az ürügyet is — mint fölöslegest — mellőzi. Mert hát ugyan ki tiltathatná, hogy a Striczi magának számos nőcselédet tartson, — azt pedig be kell bizonyítani, hogy e nőcselédek mind türelmi bárca nélkül áldoznak a szabad szerelemnek.

A rossz nyelvű emberek ugyan azt állítják, hogy türelmi bárcából annyit kapható a rendőrségnél, a menyit kiki akar, csupán akarni tudjon, — de én ezt mellőzöm. A törvény meghatározza a kiadható engedélyek számát, s a rendőri hivatalnok, ki a főkapitány nevével vissza élve több engedélyt ad ki ennél, a legnagyobb szigorral megbüntetendő.

Tény azonban, az örömlányok szükség esetén egyenkint felmutatják a „házi asszony“, a „tante“ nevére szóló türelmi bárcát s ez aztán teljesen elengedőleg igazolásukra szolgál. Ha tehát például a Fáni a letartóztatás veszélye nélkül akar az éji kávéházakba, tánctermekekbe ellátogatni, magával viszi N. asszony türelmi bárcáját. Ha aztán a szép Fáni haza érkezik a maga zsákmányával, N. asszony bárcáját sorrend szerint a Paulina használja, s így tovább.

Olykor olykor megfordul egy-egy biztos a tivornya helyiségekben, ki az örömlányok bárcáit felmutatattja magának. De vajjon lehet-e kívánni a biztostól, hogy ismerjen minden kéjleányt s tudja, hogy a bárca előmutatóját Fáninak, Pépinek, Nettinek vagy N. asszonynak hívják? A leány felmutatta a bárcát s azzal „passirt“.

A rossz világ persze azt mondja, hogy ezek a rendőrbiztosok igen jól ismerik a rájuk bizott örömlányokat, s úgy ők, mint közvetlen főnökeik, hétről hétre nagyobb

jövedelmet húznak a prostitutióból, mint némely nagykereskedő a maga üzletéből. *De ezt a rossz világ mondja*, mely mindent másképp és jobban akar tudni, mint a hogy a valóságban van. En csak azt állítom, hogy a prostituitó Budapesten törvény és rendőrbiztosok dacára folyton nagyobb és nagyobb mérvet ölt.

Ha már a szigorú ellenőrzés dacára is — nehéz megővni, hogy a bordélyházakban a városi tisztí orvos felügyelete alatt álló kéjleányok ragályos betegségbe ne essenek, úgy alig lehetséges azon kéjleányok felügyelete, kik türelmi bárcával ellátva saját zsebükre üzérkednek az utcákon, tánchelyeken, éjjeli kávéházakban, vagy más látogatott helyiségekben. Vagy 3. számú üzletemberünk körébe esnek; vagy pedig a felügyelet oly módon gyakoroltatik, hogy az ellenőrzés az önző nyereszkesedés tényévé válik. Az 1867. törvény szerint ugyanis 17 éven aluli leányokat nem szabad ily szegényüzletre bocsátani, sőt minden leány, ki ily élet folytatására kér engedélyt, mielőtt az néki megadtnék, mindazon becstelenítő következményekre, melyeket a prostituált üzlet magával hoz, komolyan figyelmeztetendő. Hogy e törvény részben miként hajtatik végre, arról legnagyobb megütközéssel győződtem meg.

Két árva, 14 és 16 éves leány, 1876. évben a városi gyámhatóságtól gondnokságom alá rendeltetett. Miután azonban gyámleányaim nem vezettetek azonnal hozzám, tudakozódní kezdtem utánuk, de eleinte — miután tudvalevőleg nálunk nincsen bejelentési hivatal — nem bírtam őket megtalálni. Végre fölfedeztem őket a prostituáltak könyvében. Magam elé vezettetém tehát, s megtudám, hogy már egy év óta e becstelenítő életet folytatják, s általában oly romlott állapotban találtam e gyermekeket, hogy megmentésükre többé nem is lehetett gondolni; ezen élet folytatására a már említett D. urtól a prostitutió-ügyosztály főnökétől bírtak engedélyvel, minék folytán kérdőre vontam a kötelességéről megfélekedett hivatalnokot ez iránt. Eleinte tagadni akart mindent, de azután, midőn a könyvecskékkel és hiteles keresztlevéllel kezemből állításaimat bebizonyítottam, egyszerűen azzal igazolta magát, hogy ilyesmi már többszöri s fordult elő. S neki igaza volt. A ki a virágárus-leányok számait — sokszor alig 10 éves gyermekeket — látja éjjelenként a kávéházak és tánchelyeken csavarogni, a ki csak egy kissé figyelemmel kíséri üzelveiket, az tapasztalni fogja,

hogy nagyrészt már a prostitutió áldozatai, vagy azok lesznek. Az ily gyermekek, kikbe már többnyire legifjabb éveikben beoltatik s legborzasztóbb betegség mérge, kiknek még gyermekszemei előtt folynak le a fajtalan-ságok, később kórházainkat töltik be,* megnépesítik fey-házainkat, s igen sok esetben hozzájárulnak a halálozási aránynak városunkban oly kedvezőtlenül nagygyá emeléséhez. Arra valók-e törvényeink, hogy oly emberek, mint a fent említett, azokat önkényüleg lábbal tapossák? Azért engedi-e meg az állam a prostitutiót, hogy egyes korrumpált hivatalnokok gondatlansága folytán az egész nemzet megmérgeztessék? Ha már Magyarország azon szomorú hirben áll, hogy a nepotizmust a legjobban ápolja és gyámolítja, ha a clique-gazdálkodás mindenfelé terjed — legalább a prostitutió rendezésénél és felügyeleténél oly férfiakat kellene alkalmazni, kik feladatuknak teljesen megbírnak felelni, különben a prostitutió végre több áldozatába fog kerülni az országnak, mint megnyitni a legborzasztóbb háboru követelne. Midőn Róma világi hatalmának legmagasabb polcán állott, a fajtalan-ság legnagyobb volt benne. Talán már Budapest is e szomorú magaslatot érte el? Akkor nem sokára mi is, mint a rómaiak azon időben, erőteljesebb, durva népek által fogunk elnyomattatni.

De nem csupán, hogy a fejletlen leányoknak a prostitutióra bocsátása által a halandóság veszélyeztetik Budapesten, sokkal veszélyesebben dűlnak oly betegségek, melyek részint a felügyelet nélküli prostitutió által terjesztetnek. Erről igen szomorú adatokat mutatnak fel a városi és katonai kórházaink, melyekben a bujakóros betegek száma évenkint növekedik. 1873. és 1874. évben ezek száma a katonai kórházakban az összes betegállomány mintegy $\frac{1}{7}$ -ét képezte; 1875-ben már mintegy $\frac{1}{6}$ -át, s 1876. és 1877-ben már mintegy $\frac{1}{5}$ -ét az összes betegnek. Kórházaink statistikái, melyek pedig ily betegséggel csak akkor kerestetnek fel, midőn a baj már legnagyobb fokra fejlődött, nem nyújtanak elegendő alapot az összehasonlításra, miután, kimutatásaik nem állnak mind rendelkezésemre. A Rókus kórházban például 1876-ban

* Ezen meggyőződéseim igazolásául elég szomorú bizonyítékot nyújt azon eset, hogy 1878. évi május havában a VII. ker. előljárósága által két 12-éves leányka és egy 13-éves fiu a prostitutió ragályos betegségével szállítottak át a rókus-kórházba.

1583 férfi és 1030 női bujakóros beteg volt; a budai szent János kórházban :

1874-ben	60 férfi,	130 női,	
1875	" 175	" 170	"
1876-ban	109	" 156	"
1877-ben	150	" 224	" bujakóros beteg volt.

Az emelkedés az utóbbi év folyamában e szerint szintén ijesztőleg nagy, a menyinyiben az 1877. év az 1874. évhez képest 100 % emelkedést mutat.

A bujakór terjedésének egyik további bizonyítékát magában a hirdapokban találjuk; ha ezek hirdetési részét megfigyeljük, mindenki el fogja ismerni, hogy a titkos betegségek gyógyítását üzö orvosok mesterségének Budapesten aranytalajjal kell birnia, mert józan eszü ember nem fogja róluk feltenni, hogy pusztán a lapvállalatok gazdagítására hirdetnek állandóan. Egy ily specialista mintegy 40.000 frtot fizet évenkint hirdetésekért, egy másik mintegy 30.000 frtot, néhány kevésbé hirneves mind egyike mintegy 10—15.000 frtot évenkint. Magukban az angol, amerika és francia lapokban, melyek pedig sokkal nagyobb olvasóközönséggel birnak mint a mi lapjaink, nem lehet ily nagyszámu enemü hirdetést találni, s azon gyöngédség, mely e modern feldicsérésekben uralg, majdnem azt engedi gyanítani, hogy már az iskolában minden gyermek az A B C mellett egyszerűs mind a titkos betegségeket tárgyaló dolgokat is olvashatja. De söt még falragaszókon és az utcai ülő padokon is hirdetik e praktikus üzletemberek magukat. Azon idegenek, kik a magyar nyelvet nem értik s csak a hirdetésben a nevet olvassák, a mi Dr. Handlerünket bizonyára Budapest egyik legnagyobb iparossának fogják tartani.

Azonban térjünk vissza régi témánkra. A kórházak és speciális orvosok mellett a titkos betegségek természetesen minden magánorvos által is gyógyittatnak, s még több kontárkodást követnek el ifjaink e tekintetben. Kiknek mindegyike ismer valami saját tapasztalásból szert. Ezek következménye természetesen nem mutatkozik azonnal, de ha orvosainkat megkérdeznök, hogy a sok mell- és tüdőbeteg, gerinvagy stb. bajban szenvedök, mint a melyek a heti kimutatások szerint a halálok nagyobb részét képezi, ha járvány nem uralg — valjon e bajok nem-e a korai vagy mérséktelen nemi élvezetek következményei, az elfojtott titkos betegség-

geknek a vérbe átment mérgezései, ők bizonyára sok esetben igazat adnának nekünk. Mindezen betegek, ha szegények, városi közigazgatásunk terhére esnek, s ha ez nem tudja, hogy hol vegye a pénzt a szegény betegek ápolására és elhelyezésére, ugy ez részint természetes következménye közigazgatásunknak. A mit az egyik fél mulaszt, azt a másiknak teljesíteni kell, a dolog vége pedig, hogy az adózó polgároknak kell e vétségekért szenvedni.

De nem csak betegségekben nyilvánulnak a prostitúció hanyag felügyeletének következményei, fogházaink is sok egyént zárnak magukba, kik vétkeseké a nálunk mindenütt található rimákkal való érintkezés által lettek. Hányszor lehet oly ifjakat látni, kik még alig nőttek ki a gyermekorból, e rimák társaságában fecserelni a pénzt, oly összegeket költeni, melyek jövedelmükkel legtöbbször nem állanak összhangban? Hány munkás elveri néhány óra alatt keserves munkával szerzett heti keresményét az ily, minden utcában található hölgyek karjai közt, mig odahaza nejének alig van száraz kenyere s egy rakás és fázó gyermeket nem elégithet ki? Ha a férj haza jön, e nyomor látása nem ébreszt benne kellemes érzést, civódás és vad lármától hangzik a ház, a gyermekek kenyérért rimázkodnak, s ha ezektől szabaduljon, az éjjeli kávéházak, tánclelőjök, bordélyházak és más sok ezer borhelyei a bűn, véték és protistitúciónak nyujtanak neki szórakoztatást és menhelyet. Az áttivornyázott éj utáni nap nincs kedve semmihez, nem dolgozik, s ennek következtében az előbb szorgalmas munkás lassanként dologkerülővé, csavargóvá, gonosztévővé válik. Ha eddigi civódásai még nem hozták összeütközésbe a rendőrséggel, ugy most az bekövetkezik, egy kis kihágás kirökkenti a rendes emberek sorából, s fokonkint gonosztévővé válva életét a börtönben végezi. A ki lapjaink törvénykezési csarnokait olvassa, tapasztalhatja, hogy a legtöbb vétségnek a dologkerülés és élvhajhászás az okozója, s e könnyelműségek előtt, hála Budapest felügyelő közegeinek, ajtó és kapu tárva-nyitva áll éjjel nappal. Ha e dolog nem volna oly komoly, valóban nevetni lehetne rendőrségünk eljárása fölött. Először gyermekeinket az iskolában és tanintézetekben, melyek a városnak és államnak évenként százezereibe kerülnek, minden jó és hasznosra tanítatjuk, aztán pedig a fajtalanságot minden alakjában ugy szólva utjába állitjuk.

A serdülő leányka a munkásosztályból az első rossz példát azokban a korcsmákban látja, hol táncmulatságok vannak. S a hivatalból ott járó biztos a helyett, hogy a gyermekeket elkergetné — így kéne tennie — még dévaj tréfákat űz velük. Az utcán egész bátran szólítják meg a kendőzött arcu rimák az iskolából imént kilépett suhancot, — noha tőlük alig két lépésnyire egyike áll a mi rendőrközegeinknek. S ez látja jól, mi történik, — s tán még barátságosan köszönti is a kisleányt, ki őt hetenkint megfizeti érte. Azzal aztán édes keveset törődik, hogy a kisleány egy fejlődő életet ront meg a kora élvezetre csábítás által.

A biztosok szeme láttára hurcolják a kerítőnők áldozataikat a kéjintézet poklába, — de a törvény szeme nem lát, mert, ha akadályozólag közbelépne a rendőr, bizonyára elveszitené mindennapi ingyen pálinkáját, sörét vagy borát. A gondos atyának az a törekvése, hogy gyermekeit a szó legigazabb értelmében gyermekekül megőrizze. Kerüljön mai nap a gyermek kezébe egy hirlap, ez már árt a gyermek ártatlan, szende lényének. Nem egy anyát hozott már tudni vágyó leánykája zavarba olyas kérdéssel, hogy: mi a tehetetlenség?

Ez apró célzások mind közös alapeszmére vallanak, mely szemben a prostitúció ijesztő mérvű terjedésével s a rendőrség jelen magatartásával, valóban kimenthetlenné mondható. S a gondolkozva olvasó bátran elmondhatja, hogy ez állapotokat, melyek a magyar nemzet létecsíráját támadják meg, tovább eltűrni nem szabad, különben csakhamar a veszni indult nemzetek szomorú sorába kerülünk.

A hanyag és lelkiismeretlen felügyelet folytán a prostitúció immár oly mérveket öltött, hogy állami és társadalmi intézményeinket veszélyezteti. Csupán gyors és radikális eszközök segítenek e kóros állapotokon, csak ezek gátolják meg az ugyis roppant mérvű halandóság folytonos növekedését.

Ha igazán meg akarunk egy bajtól szabadulni, fogjunk hozzá gyökeres kiirtásához. A prostitúció gyökerei — mint ezt ugy hiszem elég világosan bebizonyítám — rendőri viszonyainkban vannak. Míg a bordélyházak s a prostituáltak feletti felügyeletet lelkiismeretlen hivatalnokokra bizzák, kiknek főjövendelmi forrását a mellékereset: a vesztegetés szolgáltatja, — addig a baj nem

fordul jóra, s minden eszköz illusoriussá válik, míg e tisztviselők a legszigorúbb ellenőrzés alá nem esnek.

De tegyük fel, hogy a rendőrfőnöknek, ki sok jó akarattal bír, sikerülni fog némi reformok megteremtése, — ez esetben első sorban azt kell eldönteni, vajjon hány bordély engedélyezése szükséges mai napság Budapesten a közegészség szempontjából? Ha az 1867. évi törvényben megjelelt 40 kevésnek bizonyul, akkor emeljék a tanács s a rendőrfőnök közös megállapodással az engedélyek számát, mert jobb, ha Budapestnek sok engedélyezett bordélya van, — mint ha az ily intézet a maga jellegét cukrász, csemegeüzlet, vagy más eféle cím alá rejti.

Az engedélyezett bordélyházakban mindenekelőtt a legszigorúbb rendet kell tartani. Kényszerítsék az üzlettulajdonost az engedély elvesztésének terhe alatt, hogy csupán oly lányokat tart magánál, kik erre a hatóság által türelmi könyvecskékkel feljogosítvák, s a leánykákat azután vesse alá a legszigorúbb orvosi felügyeletnek. Ha tán e helyiségekben szükségesnek mutatkoznék az italmérés, vessenek azért adót a tulajdonosra, mint a hogy a többi vendéglősöket s kávésokat megadóztatják, ne hogy ezek megérezzék a bordélyüzleti italmérés kárát. Az ezen házakban folyó üzelmeket szigorú rendszabályok alá kell vonni. Megtiltandó első sorban, hogy a késő éji órákban is háborgattassanak a szomszédban alvó tisztességes polgárok bordélybeli muzsikaszóval és tánc-zajjal. Ha a főváros nagy terjedelme miatt nem lehetne e házakat egy városrészbe összzeterelni, s a hatóság kénytelen néhányat minden kerületben megtűrni, — gondoskodjanak legalább, hogy ne az élénk forgalmu utcákban, ne iskolák és közintézetek közelében kapjon helyet a bordély, hanem a külvárosok egy utcájában. Gondoskodják továbbá a hatóság, hogy az ily üzlet mindenütt egy egész házat elfoglaljon, nehogy az aljas üzelmek a házban lakó feleknek boszuságot s botrányt okozzanak.

Azt nem firtatom, hogy okvetlen szükséges-e a kerítőnőknek egész nap a kapufát őrizni s a kényteleneknek az ablakokba állni kirakat gyanánt; más városokban ez felesleges. Ha egyszer rendezték mindezen dolgokat, úgy a község s a pénzügyminister új jövedelmi forrásokat nyithat bennük. Mennél magasabb adót vetnek ki e házakra, s mennél szigorúbban hajtják be ezt, annál jobb helyzetbe jut Budapest a közerkölcsiség s a közegészség dolgában; az engedélyezett bordélyházak is könnyűeb-

ben fizetik a nagy adót, mert megszűnik a nagy konkurrencia.

Hogy mekkora jövedelemre lehet egy szabályozott prostitutió utján kilátás, azt a következő példa fogja feltüntetni, bár előre is megjegyezzük, hogy a példa csak egy oldalát érinti a prostitutió ügyének. Az itt közlendő számokból ki fog tűnni a nagy eltérés a valóság s a rendőrség által bevallani jónak látott állapot között, — ki fog tűnni továbbá a hanyagság, melyet a közigazgatás ez ágával foglalkozó tisztviselők tanusítanak. A rendőrség könyveiben 1877. évről 800 bejegyzett kéjleány van kimutatva, kik szabályszerű orvosi megvizsgálás alá esnek. Már pedig, ha az előljáróságok 147 engedélyezett intézet bezárását indítványozzák, melyek mindegyikében az örömléányok állandóan laknak, akkor kétségtelenül háromszor annyi bordély van Budapest területén; ha most minden bordélyra csak négy örömléányt számítunk, úgy Budapesten a rimák összes száma közel 1600-ra rúg. E szám pedig inkább alacsony, mint magas, mert nem vettem számításba mind azon rimákat és szabad személyeket, kik türelmi bárcával felfegyverezvék. Már pedig ebből a számból az következik, hogy vagy nem áll 800 kéjleány semmi rendőri felügyelet alatt, vagy pedig ez a 800 kéjleány csak bizonyos emberek számára létezik. A mondott számokkal furcsa ellentétben áll a városi főorvos f. évből közzétett kimutatásának számeredménye, mely szerint 1878. évi március hóban orvosilag 57 bordélyban 256 kéjleány vizsgáltatott meg. Ha ez adatot hitelesnek vennők, úgy azt kéne hinnünk, hogy 1877. év vége óta f. évi márciusig a rimák száma Budapesten 500-al csökkent.

Ezzel azonban a növekvő betegségi és halálozási arány s az általunk már említett többi évek nem igen egyeznek meg. Addig míg meg nem cáfoltatunk, felteszszük, hogy a fent idézett számból ismét eleső újabb 500 rima ismét csak bizonyos emberek számára létezik. Én azt hiszem, hogy a mi feltevésünk szerint 1600 rima megfelel a valóságnak, s számítás alapjául helyesen szolgál.

Minden kéjhölgyet a kerületi orvos hetenkint kétszer meglátogat és megvizsgál, — ezért aztán minden kéjhölgy tartozik neki minden látogatásért 50 kr—1 frtot fizetni. És pedig oly házakban, hol csak három vagy ennél is kevesebb leány lakik, 1 frtot, — oly házakban, hol a lányok száma nagyobb háromnál, fejenként 50 krt fizetnek. Tegyük fel már most, hogy a fenn összeirt

rimák fele az 1 frtos osztályba, másik fele pedig az 50 krajcárosba esik: 800 leány után hetenkint két forintjával számítva 83200 frt. évi bevétel, — más 800 leány után hetenkint 1 frtjával számítva 41.600 frt. évi bevétel esik, a mi összesen 124.800 frt. jövedelmet képvisel csupán orvosi látogatási díjak címén.

Tegyük fel, hogy ez összeg fele díjazásokra esik, a fennmaradó összeg a főváros 10 kerülete közt elosztva mindegyik kerületnek mintegy 6000 forintot juttat. Oly bevétel ez, melylyel minden kerületi orvos bizonynyal beérheti; fennmarad még évenként 62000 frt. feltéve, hogy a kezelő tisztviselők kellőleg ellenőriztetnek.

De vajjon mikép lehetne őket kellőleg ellenőrizni? Nézetem szerint a türelmi bárcák s az egészséget bizonyító könyvecskék kiállítását ne biznók ezentul, mint eddig történt, egy akármiféle tisztviselőre. E dolog egy bizottságra lenne ruházandó, melynek élén egy főorvos áll, kinek a kerületi orvosok alárendelve volnának.

Minden jelentkező prostituáltat a kerületi orvos is jegyzékbe venne, s egy felől a rendőrség, más felől a község által választott orvosi bizottság evidentiában tartaná a maga jegyzékét, hogy a két fél egymást kölcsönösen ellenőrizhetné. E jegyzékek azután lehetségessé tennék a bevételi összegek ellenőrzését, s biztos adatokat nyújtanának a statisztikai hivatalnak a prostitutió tényleges állásáról.

A főorvosi hivatal s az ennek alárendelt közegek által megvizsgált leányokra a következő mérték lenne alkalmazandó: Megkivántatnék, hogy a leányok kifejlődtek legyenek, vagyis ne legyenek 18 éven alul; ez iparág üzése csakis ily korúaknak engedtetnék meg, s csak az esetben, ha az illető orvosok úgy találták, hogy a leány ment minden oly fogyatkozástól, mely az egészségre ártalmas (pl. a görvély, eskór stb.) Meg kellene továbbá minden eszközzel kísérteni, hogy a szerencsétlen ez életpályától visszatarassék. Ha minden kísérlet meghiusul, akkor a leány egy könyvecskével vagy türelmi bárcával engedélyt nyer, hogy ez üzletet megkezdhesse. Az engedély azonban bármikor visszavonható, ha a lány nem veti alá magát a szabályzatnak, nem vizsgálattja meg magát az orvos által a megszabott időben, bujakórba esik stb. stb. Mindazon nőszemélyek, kik a prostitutiót ily engedély nélkül üzik, rendőrileg fenytendők, s ha idegen illetőségűek, hazájukba toloncolandók.

Különös szigorral kell büntetni az oly személyeket, kik a lányokat ígéretekkel vagy más közvetett módon a prostitúciónak megejtik. Szigorú felügyelet alá helyezendők a cselédközvetítő intézetek, melyek már sok szegény leányt dobtak oda a szégyennek. A kerítők és a kerítőnők fenytéséről a büntető törvénykönyv eléggé gondoskodik, csupán az volna kívánatos, hogy a hatóság a kerítésre vonatkozó szakaszokat teljes szigorral alkalmazza. Büntetni kell végre a szülőket s a gyámokat is, kik megengedik, hogy a 10, 11 és 12 éves leánygyermekük éjnek idején a tánchelyiségekbe, kávéházakba menjenek, hol állítólag virágot árulnak s kéregetnek, tényleg azonban áldozatul esnek minden aljas érzületű ember kéjvágyának.

Sokat lendithetnének e dologban a mi jótékony, lelkes hölgyeink, első sorban pedig a sok *nő-egylet* Budapesten. Ha ez egyletek a szegény cselédek számára menhelyt állítnának, hol azon időre, míg a cseléd szolgálat hely nélkül van, csekély díjért megvonhatná magát, — ha ez egyletek tisztességes cselédelhelyezésről gondoskodnának, — sok szegény leány, ki inség és csábítás folytán a prostitúció martalékává lesz, a társadalom hasznos tagjai sorában maradhatna.

Tudom jól, hogy ez irányban már tétettek lépések, de ily intézeteknek egyszerű közigazgatással kell birniuk s főfeltétel az, hogy minden cselédleány, ha szolgálat nélkül van s személyét írásbelileg igazolhatja, az intézetbe könnyen bejuthasson, és erről a cselédosztály minden körben értesíttessék. Ha a szegény cseléd tudja, hogy az intézet neki menhelyet ad, könnyebben ellenállhat a csáb ingerének, mely őt ezerféle alakban kísérti.

De ennél is szebb és jótékonyabb módon tanusíták külföldön részvétüket s emberbaráti szeretetüket a szegény nőcselédek iránt a hölgyek, kik a nő nevet a szó legnemesebb értelmében igazán megérdemlik. Példa rá Hamburgban a Maria-Magdolna-alapítvány, mely a prostitúció örvényéből kimenekülő bukott leányoknak ad menhelyet, hol a tudatlanokat oktatják, s belőlük ismét hasznos, tevékeny tagokat képeznek az emberiség javára.

A mi jótékony nő-egyleteinknek még nyitva áll az út, hogy ily irányban nyujtsanak segélyt és istápot a szerencsétleneknek, — s én nem kétkedem, hogy e jeladás módot nyújt sok szegény bukott nőnek, hogy borzasztó helyzetéből megszabadíttassék.

Nevezzük el ez intézetet, melyet létesíteni szeretnék,

akár az „elveszettek menhelyének“, akár a „bukott nők javítóintézetének“ vagy bármi más néven, — én oly intézetet értek, mely az elesett nőknek, kik szilárd akarrattal birnak, hogy a fajtalanság karmaiból elmeneküljenek, új otthont biztosít, melyekben munkára szorítottanak, a női kézműipar bizonyos ágában kiképeztetnek s aztán az intézet visszaadja a már-már veszni indultakat az életnek.

Kétségtelen, hogy előfordulnak majd szomorú esetei a visszaesésnek, de az is kétségtelen, hogy a prostituáltak nagyrésze önmagát s a szégyenteljes életmódot, melyet folytat, megveti. Ha tehát alkalmat adunk nekik, hogy a fajtalanság csillogó rongyait magukról ledobva, tisztességes pályára lépjenek, reményilem, hogy nemes hölgyek biztató szózata, erkölcsös buzdításai termékeny talajt érnek a legtöbb bukott nő keblében és sok szegény leány, ki különben nyomorult kórágyon végezné ifju életét. egy ily menhely jótékonyága folytán tisztességes tagjává lesz az emberiségnek, s mint ilyen becsületes úton tudja megkeresni mindennapi kenyerét.

Az intézet fenntartására való költségeket egyrészt jótékony adományokból, másrészt a kéjhölgyek orvosi vizsgálati díjaiból, legnagyobb részt pedig azon szülők és családok által fizetendő díjakból fedezhetni, kiknek gyermekei vagy rokonai és hozzátartozói a menhelyben szegyenüktől megszabadultak, megjavultak, s egy új életre készítették elő.

Vajha e futólag elmondott szavak minél előbb megvalósulnának s az eszme, melyet itt vázlatosan fejtegettem, már a közel jövőben ténynyé válnék!

Szives olvasóimhoz, kik figyelmükkel eddig követtek, ismételve intézem a kérést, hogy saját körükben oda hassanak, miszerint a prostitutió kérdése egész borzasztóságában, mely a magyar nemzet lételét fenyegeti, felismertessék. Ha ez megtörténik, hiszem, hogy a segély nem várat magára sokáig. A hatóságok ki fogják seperni a hivatalnoki visszaélés s megvesztegethetőség Augias-istállóját, s Budapest majd joggal tekintheti magát annak, a mit a művészet és közművelődés terén való előhaladottságánál fogva már is elért, — a nyugoti civilisatió és európai tudományosság határvárosának.

